

... и една „Лучия”

Това заглавие, продължение на предишното, показва как бях замислила да отразя оперните впечатления в дневника: едно главно и желано приключение с определен брой Вагнерови опери, а покрай тях – едно уж „натрапено” прослушване на „**Лучия ди Ламермур**” от Доницети /бях обявила, че – уморена от нескончаемата „Вердиада” в България - вече не искам да слушам италиански опери/, което Олга ми предложи да чуя, за да мога – най-сетне и аз със закъснение – да чуя звездата Анна Нетребко в представително за нея участие. Но не стана така. След „Лучия” потокът от безплатни оперни представления по линията на „The Met: Live in HD” тепърва се отприщи и аз буквално затънах във впечатления, от които – както виждам – едва ли е останало много за записване: всяко днешно затрупва вчерашното... Затова ми се ще сега да запиша поне по едно основно впечатление от всеки спектакъл, което после на места ще допълня с включване на спонтанните бележки, които с Олга си разменяме по скайпа непосредствено след прослушването на дадено представление.

И така: по едно или две изречения за останали в паметта впечатления от спектакъл. Почвам с „Лучия ди Ламермур” /Доницети/. Спектакълът е от 2006г. Нетребко е на 36 години, гласът ѝ е в отлична форма, което превръща спектакъла в безкраен парад на удивителното ѝ умение да пее хем ярко и безупречно, хем с лекота /без никакво напрежение/. Все едно, че говори! Доницети ме кара да се усмихвам: всичко в тази партитура е предвидимо. Личи ранният етап от развитието на италианската опера. Харесва ми партниращият на Нетребко тенор-поляк Бечала: замества заболял титуляр, но така успешно, че става след това звезда на Мет.

Седмица или две по-късно в Мет-програмата от онлайн представления отново дойде този спектакъл на „Лучия...”, но с други солисти. Аз никога досега не съм слушала целенасочено оперни вокални изпълнения, това ми е за първи път и вероятно се изказвам любителски, но тази сега изпълнителка на партията на Лучия сякаш ми хареса повече от Нетребко. Казва се Натали Десе, френско колоратурно сопрано /и актриса/ с доста голяма и пъстра биография. Спектакълът е от 2011 г. и Десе отново се е върнала в света на белкантото. /Преди това е пяла други репертоари, имала е и болестни премерджия с гласа.../ На години вече е 46, тоест – 10 години по-възрастна от Нетребко. Но ми се струва, че е по-технична от рускинята, по-майсторка във „хватките” /прави страхотни колоратури/, така че нейната Лучия по-ме впечатлява, по-е нюансирана. Но дали съм права? А може би така не следва да се мерят постиженията? Едгардо се пее от един лиричен малтийски тенор, Йозеф Калея. Гласът му е удивителен, 100%-во теноров. За него пишат, че сякаш е дошъл от златния век на тенорите, като се имат предвид Бенямино Джили и Енрико Карузо. Поят още Людовик Тезие, френски баритон и южнокорейският бас Квангчул Юн, който е направил кариера най-напред в Германия. Дирижира Патрик Съмърс. Публиката в Метрополитен е „луда” за такива спектакли, ръкопляска дълго след всеки „бисер” в партитурата като дуеят на Лучия и Едгардо от първо действие, вокалният ансамбъл от трето действие и особено „арията на лудостта” на Лучия, която някога във Варна, когато всичко се изпълняваше на български, пееха с текста: „Простете на Лучия...”

И така: изгледах още един след друг спектакли на „Идоменей” от Моцарт /постановка от 2017г./, „Роделинда” от Хендел, „Семирамида” от Росини /постановка 2018г./, „Орфей и Евридика” от Глук /2019г./, „Йоланта” от Чайковски, „Замъкът на херцог Синята брада” от Барток и наред тях – отново огромна „вагнерова хапка” – „Майсторите-певци от Нюрнберг”. Всичко това в последствие се сля в едно цяло, сред което останаха да стърчат отделни мисли и впечатления, като например това колко по-слаб и исторически отживял е моделът на „опера серия” в сравнение с все още живата и дори актуална „опера буффа”; колко необичайно е за нас, българите, израсли встрани от тази традиция, да слушаме барокови опери с мецосопрани в мъжките роли и с контра-тенори в теноровите партии /”Роделинда”, „Орфей...”/; как някои опери, като „Семирамида”, за които дори могъщ театър като Метрополитен не винаги разполага с първокласни певци, би било по-добре да се дават концертно, като пиршество на белкантото, но иначе сценично отживяли. Чух и видях знаменити певци, някои – останали неизвестни за мен, други имена легенди: Леонтин Прайс, Рене Флеминг, Стефани Блайт, Роберто Аланя, Йохан Бота, Анете Даш, Михаел Воле и още много други. Повечето спектакли ги дирижираше главният диригент на Мет Джеймс Ливайн, но се изяха и други светила като Валери Гергиев. Гергиев дирижира, естествено, спектакъла на „Борис Годунов” с изумителния немец Рене Папе в ролята на Борис. Музиката на XX век бе представена от Бартоковото произведение „... Синята брада”, което много ми хареса със своята ярка модерност и музикално, и драматургически. А това модерно, което направо ме отвори /знам, че звучи силно и вероятно провинциално/, бе спектакълът на „Саломе” от Рихард Щраус /по Оскар Уайлд/ с изключително добрата и поради това още по-отблъскваща финландска певица и актриса Карита Матила в главната роля. Тя показа – с високо майсторство! – нещо, което според мен е спорно дали трябва да се показва, а именно упадък на нравите. Масовата култура в това отношение, когато реши да е „отвъд нормите”, е като че по-поносима: отблъскващото е по-търпимо, когато се слива с простацината... Аз по начало не обичам да се подчертава еротизма в изкуството, и когато този еротизъм - както е в „Саломе”- е доведен до крайност, както е в тази нюйоркска постановка, аз напускам залата, образно казано. Моля, без мен! А иначе творбата в музикално отношение е забележителна!